

Kuremää usuemandatest

Ligi aasta on käind rahvatants **Pühtitsa nunnakloostri** ümber et keda säl ikkagi kummardatakse, kass jumalat või **paatjus-ka Kirilli**. Asja on teadlikult püüd venitada sotssoss'siseminister **Lauri**, ehk äki **Maskvaa** annab enne ukrainlastele alla kui tema midagi otsustamapeab, siis tiksvat kõik vanamoodi oleskledes edasi.

Ise kirjutin sest naljamängust loos **240427 Mida teha valedes õigeusklikega**. Et tuleb rusikaga lauavirutada, sai selgeks kassvõi **Kirikute ja koguduste sääduse** ja **Pühtitsa kloostri** põhikirja võrdlemisega. Küsimust tekitas küll selle esitamine **tsiviilpõhikirjaga** mis pani mõttes küsima kas kloostri on ka **sõjapõhikiri**? Aga jäägu see tunnetega rapsimiseniminev peensus siinkohal närimatta.

Mida sis annab nende 2 üriku võrdlus? Aga seda et kui meie klikk ise laseb muukatel ja mutukatel koos oma väljamõeldistega siin vabalt möllata ja jumala õpetustmõnitada (uskmatu ning usuvõhikuna võin seda vaid oletada) sis kloostri põhikirjas on korduvalt sätestatud et nad ei allu **Eesti NSV** klikile ega mis tahes ametkondadele kui seda ei luba nende **paatjus-ka Kirill**. **Eesti NSV** säadusjärgitakkse silmakirjalikult ning nii vähä kui võimalik (sellised võimalused onn ettekirjutand meie omad pugejad **Toompäält**).

Kuigi kloostri ülem/eestseisja/iguumenja **Vilareeta (Aksaana Kalatsoova)** on püüd ümbernurga ajuloputada ning eemalduda isakese **Kirilli** püha sõja toetamisest ja ainuõigeks kuulutamisest, pole ta lahtiõöld alluvusest **Maskvaale**. Tõik on seejuures siiski ka see et selle põhikirjaraames ta ei saakski seda teha. Toon mõned lõiked:

§1 **Pühtitsa jumalaema uinumise stavropigiaalne naisklooster** - se onn usuline õhendus miss asub **Maskvaa** ja kogu **Rassia paatjuska** vaimuliku juhatusel ...

... Klooster kuulub usurühmitise **Rassia õigeusu kirik** usulisõigusalluvusse ...

... Klooster juhindub oma sisemises/vaimulikus elus **Rassia** õigeusu kiriku põhikirjast miss on vastuvõetud **Rassia** õigeusu kiriku piiskoppide kogupoolt 2000a; muudest **Rassia** õigeusu kiriku sisemistest määrustest kooskõlas **Kohaliku kirikukogu, Piiskoppide kogu** ja **Püha sinodi** otsustega; kloostri sisemisest usulisest määrustikust ning üldisest õigeusu idakirikus usulisest õigusest ... (kohati paljusõnaline jura miss aga sisult arusaadavalt kinnitab eeltoodut)

§11 **Maskvaa** ja kogu **Rassia paatjuska** kirjalikul õnnistusel võib klooster moodustada eraklaid, arukloostreid, õeskondi ...

§12 **Maskvaa** ja kogu **Rassia paatjuska** kirjalikul õnnistusel omab klooster õiguse moodustada/asutada ...

§15 ... klooster asub **Maskvaa** ja kogu **Rassia paatjuska** usulise juhtimise ning vaimuliku järälevalveall ...

... klooster ei kuulu õhessegi õigeusu koguduste piiskopkonda **Eestimaal** ega või muuta oma õigusalluvust ... (st et nii onn ja nii jääb, teised ärgu kõrval kõhigu)

§16 Vastavuses **Eesti NSV Kirikute ja koguduste säädusega** võib koguduse vaimulik keskus asuda väljaspool **Eestimaa** piire ... (**Eestimaa**'all mõeldakkse muidugi nõukogulikku pärandit ehk **Eesti NSV**-d ent oluline onn et se sama **Eesti NSV** klikk annab loa siinset usuelu juhtida väljastpoolt, siinkohal **Maskvaast**)

... kloostri vaimulikuks keskuseks on **Maskvaa** ja kogu **Rassia paatjuska** ... (mott)

Taolise **paatjuskale** ainuotsealluvusega kloostreid nimetatakse õigeuskliku arusaamajärgi stavropigiaalseteks (**σταυρός** vanasti [staur'os], nüüd [stavr'os] rist + **πῆλυνμι** vanasti [p'eegnümi], nüüd [p'iignimi] püstitama).

§17 Oma volituste raames **paatjuska**: kinnitab ..., kinnitab teenistusse ..., nimetab ametisse ..., vabastab ametist ..., kontrollib ..., teostab ...

§20 Eestseisja nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist **paatjuska** vastava käskkirjaga. Kloostri eestseisja volituste kehtivusaeg määratakse **paatjuskapoolt**.

§21 Kloostri eestseisja võtab vastu kloostri elanikke **paatjuska** ääkskiidul ja õnnistusel ...

§23 Kloostri vaimulik kogu võtab vastu ... selle järgnäva kinnitamisega **paatjuskapoolt** ...

§24 ... vaimuliku kogu otsused astuvad jõusse nende kinnitamise etkest **paatjuskapoolt** ...

§31 Klooster võib temale omandiõigusel kuuluva kinnisvara kolmandatele isikutele võõrandada või muulviisil kasutusele anda (müük/rendileand) vaid **paatjuska** eelneva kirjaliku õnnistusega.

Vahemärkus: kinnisvara'all mõeldakkse meil vigaselt ka maad ehki see on inimese poolt mitteloodud **püsivara**. Kinnisvara onn inimesepoolt loodud loomult liikumatu vara (ooned, rajatised).

§39 ... kloostri vastuvõtmise otsuse võtab vastu eestseisja vaimuliku kogu ääkskiidul ning **paatjuska** kinnitusel ...

§§45...46 määravad arukloostriid **Maskvaas** ja **Vasknarvas** (skeeta/skiita), loomulikult **paatjuska** käskkirjadega (vastavalt 1993a-st ja 2002a-st).

Iguumenja **Vilareeta** on väit et tema omatahtsi ei saa põhikirja muuta. Seda kinnitavad järgmised põhikirja sättad:

§52 ... kloostri põhikiri ... kinnitatakse **paatjuskapoolt**.

§53 ... lõpetab klooster oma põhikirjalise tegevuse **paatjuska** käskkirja'alusel ...

§55 ... põhikirja uus sõnastis on vastuvõetud ... ja ääkskiidetud ning ... kinnitatud **Maskvaa** ja kogu **Rassia** **paatjuska**-poolt.

Mis tähendab et kloostri usulist ja ilmalikku elu juhib tegelikult lausa pisiastjadeni **Maskvaa paatjuska**, ainutähtis on **Kremliile** (sest õigeusk on selle tööriist) seega alluvuse rõhutamine ehk meie saamatule klikile persega näkkukargamine.

Miss relv jääb **Läänametsa Laurile**? Selleks tuli kaeda **Kirikute ja koguduste säädust**.

§14 lubab nimistussekandmise menetluse peatada ja jätta nimistusse kandmata kui (2) 1) usulise õhenduse põhikiri või muud ürikud ei vasta sääduse nõuetele; (2) 2) usulise õhenduse tegevus kahjustab avalikku korda, tervist, kõlblust või teiste inimeste õigusi ja vabadusi.

Kui meil onn ääkskiidetud võõrast alluvustsätastav põhikiri, ei saa **Lauri** midagi teha (*ise ju lubasid!*).

Kaheldav on ka **paatjuska** alluvusega usulise õhenduse seostamine avaliku korra kahjustamisega. Mõningaid andmeid võib olla küll **PoPo**-l aga vaevalt nad sellisesküsimuses esile tükiks. Kuid kas saab siduda kloostrit tervise, kõlbluse või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kahjustamisega kui seda pole teind küll klooster ent on vaieldamatult teind tolle ema-riik **Rassia**, päälägi ka kloostri vaimuliku keskuse ehk **paatjuska Kirilli** ääkskiidul ja ässitusel? Need loetakse ju õheks õiguslikuks tervikuks. Muidugi võib tõlgenduskantsler jõuda oopis tellitud seisukohale.

Ehki kloostriülem onn end küll taandand **paatjuska** sõdaõhutavast suhtumisest, on se jäänd tõestamatuks/tõendamatuks sõnakõlksuks sest ta pole astund tegudega avalikult oma **paatjuska** vastu. Kuidas ta seda tehasaaks? Kõigepäält on vastu **Eesti NSV** ise sest põhikiri on kinnitatud ju **Eesti NSV** siseministripoolt! Seega jääb eputamistest ja ajupiinamistest sõltumatta pall **Lauri** jalale.

Mida ma pakun? Kehtiv **Kirikute ja koguduste säädus** tuleb tühistada ning asendada põhimõtteliselt uuega. Iluravi ei aita mülkast välja. Kindlasti ei tohi teha kõige ahvatlevamat muudatist - vihjata mingile kallaletungile, kellegi meelestatusele vm-le tundelisusele mida ei saa puust etteteha. Sellega võivad akkamas saada ka teised kultusriigid ja liiduvabariigid, mida me siis oma vaimusopaga teeme? Taoline arutluspind tuleb eos välistada.

Uus säädus peab sisaldama kõigile ühtset sisu. Kuid põhimõtteliselt uue aluse usurühmitiste tegevusele ja vormistamisele looks sätä: **Eesti NSV-s on lubatud tegutseda ainult Eesti NSV sisese alluvusega usulistel õhendustel**.

Kõik muu on sellest tuletatav. Meilejäävad maa'ala ei tohi saada erinevate väärakate katselapiks!

Nõnna kaotaks oma välisalluvusliku tegevusloa lisaks **Maskvaale** alluvale õigeusukirikule ka **Konstantinoopolile** alluv õigeusukirik, lisaks peavad omale uue usuisa/usuema/paatjuska/maatуска/papa otsima/leidma luterlased, katoolikud, muslimid, pudausulised ja paljud muud lahkusulised. Samas võib iga uskumisaige järgida sama usku miss õigeusklikud **Maskvaas** või **Konstantinoopolis/Istanbulis**, katoolikud **Roomas** või **Sõ'ullis**, muslimid **Timaskis**, **Kaahiras**, **Kabuulis** või kuss iganes jmt. Ehk nagu mainisin esilauses, on meie usklikule vaid üks ja ühine jumal, kandku ta turbanit või pigimütsi või papaahat või mitrat või murumütsi või kaabut või soni. Taoline sätä vabastaks meie usklikud uskumisest **Kirilli** ja kellesse/millesse muusse tontti iganes.

Mida saaks sis teha iguumenja **Vilareeta**? Alluvusside **paatjuska Kirilliga** katkeks, toimidatuleks isepäi. Kass **Vilareeta** uuele säädusele alluks, mine kuradit tea. Kui allub, saaks ta kõike senist jätkata samuti nagu seni, vaid vastutus ja kohustus langeks edaspidi temale, mitte mingile välis**paatjuskale**. Õed saaks samuti ise otsustada, kass lahkuda üksikult või kambana **Vilareeta** juhtimisel oma ajaloolisele kodumaale sammu **Kirilli** alluvusse. Samuti jääks võimalus jääda siia ning jätkata nüüd juba sõltumatult vabatahtlikus vaesuses ainult jumalateenimist. **Pühtitsa sõltumatu naiskloostri** sise'elu korraldaks taas põhikiri ent nüüd juba põhimõtteliselt ringitehtult ning valitsuse vastuvõetult. Et selle saaks mittepugedes kinnitada ka siseminister, olgu ta sis mingisse pandessekuuluv või pandevaba, poolearuline või juhuslikult ka asjajagav.

Julgen soolapuhuda et tühjaks **Pühtitsa klooster** ei jää. Seda ei luba juba **Kreml** sest muidu võtavad **Eesti NSV** enda "valed" õigeusklikud selle kaklusetta üle. Koos püsi ja kinnisvaraga! Onn sellist lahingutta pagemist **Kremlile** sis vaja? **Kreml**i vaim ju **Pühtitsa kloostrikohale** eljuma peab jääma ja jääb! Side seega jääb ent see pole enam n-õ riiklik alluvussuhe.

Muuseas käib eeltoodu ka samasse alluvussekuuluva **Aleksandr Nevski** pääkirikukohta.

Paneb ka imestama et ei selsimees **Läänamets** ega ükski varasem siseminister pole mõttelise õhkamisegagi käsitlend **Petseri kloostri** (**Свято-Успенский Псково-Печерский монастырь**) meie õigusalluvust? Kas põhisäädust enam ei loetagi? Arusaamisest ja täitmisest rääkimatta? 99% olen kindel et selle nõudega ei julge väljatulla ka mõni ilisem siseminister. Vähemalt kuni 3. ilmasõjajärgsajaks võimu ja omandijagamiseni.

RiiKogKodTööKorS lubab säädust alगतada ka 1-l riigikogu liikmel (§90 (1) 1)) ent edasine jätkub juba pandede omavalhelise ärapanemise õhkkonnas. Ilmuvad äki välja inimõiguslased ja usuõiguslased ja mille iganes eest/vastu võitlejad. See võib kesta kuid kui mitte aastaid, riigikogus on küllalt igasugu ennasttäis tegelinskeid kess lausa igatsevad sõnniku-unnikul õitseda. Siiski lootus jääb et kõnealune võetakse vastu juba aastal ... **jumala** aja'arvamisejäksi.

Pühtitsa kloostri põhikiri registreeritud

Siseministeerium registreeris eile Pühtitsa kloostri põhikirja, mis on samm edasi ummikusse jooksnud läbirääkimistel Eesti ja Vene õigeusu kiriku vahel.

Venemaa patriarh Aleksius esitas 19. septembril siseministeeriumile avalduse Pühtitsa kloostri põhikirja registreerimiseks.

Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku pressiesindaja Henn Tosso sõnul on kloostri registreerimine Eesti jaoks kahtlemata väga hea samm. "Kirikute omavaheliste suhetega on seotud nii piirilepingu allkirjastamine Venemaa kui ka topelttollide kaotamine," nentis Tosso. "Praegu on läbirääkimised vene õigeusu kiriku registreerimiseks nullis ja selle kloostri näide võiks olla eeskujuks järgnevatel kohtumistel õigeusu kirikute esindajate vahel."

Kirikutüli on kestnud juba neli aas-

tat. Moskva patriarhaat soovib oma kogudused registreerida Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku nime all, mis annaks neile õiguse kasutada ka Eesti õigeusu kiriku varasid. Eesti võimud on korduvalt keeldunud seda tegemast, sest selle nime all on registreeritud kanooniliselt Kostantinoopoli patriarhaadile alluvad õigeusu kogudused.

Ka Pühtitsa kloostri käsutuses olevate varade õigusjärgne omanik on Eesti Apostlik Õigeusu Kirik. Samas ei reguleeri kloostri põhikirja registreerimine kuidagi omandisuhteid.

"Me pole kunagi tahtnud neilt vara ära võtta," kinnitas Tosso. "Oleme koos tippjuristidega olukorda põhjalikult analüüsinud ja teeme koos siseministriga memorandumi kloostri õigusliku staatuse ja varade kasutamise kohta."

Siseministeeriumi asekancleri Tiit Sepa sõnul pole õigeusu kirikutüli la-

Siseminister Robert Lepikson koos iguumenja Varvaga.

PRIIT SIMSON

hendamise ja Pühtitsa kloostri põhikirja registreerimise vahel siiski otsest seost, sest klooster hakkab alluma otse patriarhile ega kuulu ühtegi kohaliku piiskoplikku struktuuri.

Pühtitsa klooster tegutseb Ida-Virumaal Kuremäel 1891. aastast. 1968. aastast on kloostri eestseisja iguumenja Varvara.

KRISTI MALMBERG

Eesti Päävaleht, 24.10.1997.